

Een eigen invulling van burgerschapsvorming

Hulpmiddel voor het gestructureerd ontwikkelen van een leerplan voor burgerschapsvorming op uw onderwijsinstelling

Visie

Waar staat u voor: wat moet de maatschappelijke meerwaarde zijn van burgerschap op uw onderwijsinstelling?

Waar gaat u voor: Wat wil uw onderwijsinstelling / opleiding bereiken met burgerschap bij een deelnemer? Denk hierbij aan:

- Aanpassing aan de omgeving, naleving van regels en afspraken;
- Het overdragen van normen en waarden zoals rechtvaardigheid of tolerantie;
- Dat een deelnemer zich onbaatzuchtig inzet voor de omgeving;
- Dat een deelnemer zelf eigen normen en waarden ontwikkelt;
- Dat een deelnemer normen en waarden vormt in dialoog met de omgeving;
- Sociaal handelen;
- Anders, nl...

De leeromgeving

	Onderwijsdoelen	Inhouden	Leeractiviteiten	Tijd	Rol van de docent	Materialen en bronnen	Groeperingsvormen	Locatie	Beoordeling
Politiek – juridisch burgerschap	Welke accenten worden gelegd met burgerschapsvorming? Bijvoorbeeld: - Participeren als deelnemer, burger of werknemer in een gemeenschap; - Functioneren als beroepsbeoefenaar;	Hoe worden de inhouden geordend? Bijvoorbeeld ordening op basis van: - Thema's zoals geweld op straat of politieke besluitvorming; - Problemen waar deelnemers tegenaan gelopen zijn; - Activiteiten als verkiezingen van de leerlingenraad of excursies - Beroepsaspecten zoals wet- en regelgeving rondom het beroep, fysieke risico's bij de beroepsuitoefening - Rollen zoals je rol als lerende, als leerling in een school, als werknemer of als burger) - Anders, nl...	Wat voor leeractiviteiten worden ingezet? Bijvoorbeeld: - Workshops; - Excursies; - Open opdrachten; - Gesloten opdrachten; - Dramaopdrachten; - Creatieve opdrachten; - Realistische taken; - Stages; - Anders, nl... Op welke wijze wordt ruimte geboden aan buitenschools leren? Bijvoorbeeld door: - Het terugkoppelen van buitenschoolse leerervaringen zoals vrijwilligerswerk of politieke activiteiten; - Het buitenschools uitvoeren van opdrachten; - Buitenschools georganiseerde activiteiten zoals excursies en (maatschappelijke) stages; - Anders, nl... Op welke wijze wordt ruimte geboden aan een eigen invulling door deelnemers? Bijvoorbeeld: - Deelnemers kunnen eigen buitenschoolse activiteiten een plek geven in de opleiding. - Deelnemers kunnen kiezen uit een aanbod van leeractiviteiten. - Deelnemers kunnen voorstellen doen voor activiteiten. - Anders, nl...	Hoeveel tijd wordt besteed aan de leeractiviteiten? Denk hierbij aan: - Een vast aantal uren per week; - Jaarlijks terugkerende activiteiten zoals excursies of debatten. Hoe wordt burgerschapsvorming opgebouwd gedurende de leerjaren? Denk bijvoorbeeld aan: - De dimensies komen ieder jaar terug, maar met een andere (complexere) manier. - Ieder jaar worden andere dimensies behandeld. - De competentie-ontwikkeling wordt integraal gevolgd en bouwt zich op gedurende de jaren.	Welke rol vervult de docent in de ontwikkeling van waarden en normen? Bijvoorbeeld de docent als: - Neutrale procesbegeleider; - Gesprekspartner; - Voorbeeld; - Anders, nl... Welke rol vervult de docent tijdens de leeractiviteiten? Bijvoorbeeld de docent als: - Gespreksleider; - Coach; - Deskundige; - Beoordelaar; - Anders, nl...	Welke materialen worden gebruikt? Bijvoorbeeld: - Ingekochte materialen; - Zelf ontwikkelde materialen; Denk ook aan: - Materialen van collega's; - Materialen van oudere of andere methodes; - Websites; - Anders, nl... Welke bronnen worden benut? Bijvoorbeeld: - Experts; - Internet; - Boeken; - Films of televisieprogramma's; - Anders, nl...	Welke groeperingsvormen worden ingezet? Bijvoorbeeld: - Klassikaal; - In groepjes; - Individueel; - Anders, nl... Hoe worden deelnemers gegroepeerd? Bijvoorbeeld op basis van: - Persoonlijke voorkeur; - Interesse in een thema; - Anders, nl...	Welke locaties worden in en om de school benut? Bijvoorbeeld: - Leslokaal; - Studiecentrum; - Trappenhuis / kantine / fietsenhok; - Anders, nl... Welke locaties worden buiten school benut? Bijvoorbeeld: - Stageplaats; - Vereniging; - Winkelcentrum; - Thuis; - Werk / bijbaan; - Anders, nl...	Hoe wordt de voortgang gevolgd? Bijvoorbeeld met behulp van: - Kennistoetsen; - Competentiemetingen; - Reflectiegesprekken; - Functioneren in een omgeving zoals de stageplaats; - 360 graden feedback; - Portfolio; - Anders, nl... Wat wordt kwalificerend beoordeeld? Bijvoorbeeld: - Participeren als deelnemer, burger of werknemer in een gemeenschap; - Functioneren als beroepsbeoefenaar - Kennis en vaardigheden ontwikkelen tbv burgerschap; - Identiteitsontwikkeling; - Reflectievermogen; - Anders, nl... Hoe wordt kwalificerend beoordeeld? Bijvoorbeeld met behulp van: - Kennistoetsen; - Competentiemetingen; - Reflectiegesprekken; - Functioneren in een omgeving zoals de stageplaats; - 360 graden feedback; - Portfolio; - Proeve van bekwaamheid; - Anders, nl...
Economisch burgerschap - als werknemer	- Kennis en vaardigheden ontwikkelen tbv burgerschap; - Identiteitsontwikkeling; - Reflectievermogen ontwikkelen; - Anders, nl...								
Economisch burgerschap - als consument	Op welke wijze wordt omgegaan met verschillende niveau's? Bijvoorbeeld, bij een hoger niveau: - Worden kennis en vaardigheden complexer; - Worden de opdrachten zelfstandiger uitgevoerd; - Worden andere eisen gesteld aan het gedrag van deelnemers; - Worden andere eisen gesteld t.a.v. het reflectievermogen;								
Sociaal – maatschappelijk burgerschap									
Vitaal burgerschap									

Een eigen invulling van burgerschapsvorming

Hulpmiddel voor het gestructureerd ontwikkelen van een leerplan voor burgerschapsvorming in het mbo

Visie

--	--

De leeromgeving

	Onderwijsdoelen	Inhouden	Leeractiviteiten	Tijd	Rol van de docent	Materialen en bronnen	Groeperingsvormen	Locatie	Beoordeling
Politiek –juridisch burgerschap									
Economisch burgerschap - als werknemer									
Economisch burgerschap - als consument									
Sociaal – maatschappelijk burgerschap									
Vitaal burgerschap									